

Aluehallitus 24.8.2026 § 163

§ 163

**Oikaisuvaatimuksen käsittely koskien aluehallituksen 15.6.2026
§ 125 päätöstä liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin
käyttöönnotosta**

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Westergård Mikaela
Hokkanen Timo
Ojaniemi Pasi

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen seuraavin
perustein:

Valituksenalainen päätös täyttää perustuslain (731/1999) 6 §:n, yhdenvertaisuuslain (1325/2014) sekä YK:n vammaissopimuksen vaatimukset. Kuljetuspalvelut ja liikkumisen tuki turvataan kaikille oikeutetuille vammaisille henkilöille. Uusi palvelusetelimalli vahvistaa asiakkaiden tosiasiallista itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta. Palvelujen yhdenvertainen saatavuus turvataan säilyttämällä perinteinen keskitetty kuljetuspalvelu rinnalla. Hyvinvointialue ei ole liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin valmistelussa laiminlyönyt lakisääteistä velvollisuuttaan kuulla vammaisneuvostoa asian valmistelussa.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä olisi syytä muuttaa tai kumota. Päätös on syntynyt oikeassa järjestyksessä, päätöksentekijä ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Oikaisuvaatimus

██████████ (oikaisuvaatimuksen tekijä) on tehnyt lain hyvinvointialueesta (611/2021, jäljempänä hyvinvointialuelaki) mukaisen oikaisuvaatimuksen aluehallituksen päätöksestä 15.6.2026 § 125 koskien liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin käyttöönottoa.

Hyvinvointialuelain 139 §:n 1 momentin mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa vaatia siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään 2 momentin mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksen saa lain hyvinvointialueesta 142 §:n 1 momentin mukaan tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä hyvinvointialuelain 143 §:n mukaan 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on saapunut Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon 5.7.2026.

Oikaisuvaatimus on saapunut säädetyssä määräajassa. Oikaisuvaatimuksen tekijä on hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset ja perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että aluehallituksen päätös 15.6.2026 § 125 kumotaan ja asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi, koska päätös on hallintolain 31 §:n ja 45 §:n vastaisesti puutteellisesti selvitetty ja perusteltu.

Oikaisuvaatimuksen keskeiset perusteet liittyvät palvelutarpeen arvioinnin puutteisiin, omavastuun määräytymisen epäselvyyteen, palvelusetelin arvon perustelemattomuuteen, siirtymäkäytäntöjen epäselvyyteen, hinnoittelun ja laskutuksen läpinäkyvyyden puutteeseen, yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan vaarantumiseen sekä hallintolain ja vammaispalvelulain vaatimusten täyttymättömyyteen.

Hyvinvointialueen kanta oikaisuvaatimukseen

Liikkumisen tuen palveluja kehitetään jatkuvan kehittämisen periaatteiden mukaisesti, ja useita kehittämistoimenpiteitä edistetään parhaillaan prioriteettien mukaisesti kuljetuspalvelutyöryhmässä sekä palveluntuottajayhteistyössä. Matkabudjettimalli on osa tätä kokonaiskehittämistä, ja sen jatkovalmistelussa määritellään yksityiskohtaisesti sovelluksen, välitysoperaattorin sekä palveluntuottajien

keskeiset toimintaperiaatteet. Samassa yhteydessä kuvataan tarvittavat varautumisjärjestelmät, mahdolliset häiriötilannemenettelyt sekä asiakkaille, henkilöstölle ja palveluntuottajille suunnatut soveltamis- ja toimintaohjeet hyvinvointialueen vakiintuneiden projektimallien mukaisesti.

Palvelusetelimallin lisäksi valinnanvapautta tullaan lisäämään matkabudjetin avustuspohjaisella mallilla. Malli on aktiivisessa kehittämisvaiheessa. Matkabudjetin avustuspohjaisen mallin kehittämisessä hyödynnetään pilotista saatuja kokemuksia, ja sen tarkempi käyttöönottoaikataulu vahvistetaan myöhemmin valmistelun edetessä.

Liikkumisen tuen myöntäminen perustuu aina sosiaalihuoltolain (1301/2014) ja vammaispalvelulain (675/2023) mukaiseen yksilölliseen ja ajantasaiseen palvelutarpeen arviointiin. Aiempaa matkustushistoriaa voidaan käyttää ainoastaan suuntaa antavana taustatietona arvioitaessa asiakkaan tavanomaista liikkumisprofiilia, mutta se ei syrjäytä asiakkaan omaa kuvausta ja selvitystä nykyisestä liikkumistarpeesta. Mikäli asiakkaan terveydentilassa, toimintakyvyssä tai elämäntilanteessa tapahtuu äkillisiä muutoksia, palvelupäätöstä ja matkabudjetin määrää voidaan tarkistaa ja reagoiminen toteutetaan sosiaalihuollon normaalien kiireellisyysperiaatteiden mukaisesti ilman kohtuutonta viivettä.

Palveluseteli on sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisesti asiakkaalle aina vapaaehtoinen järjestämistapa. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä tai luopua sen käytöstä, jolloin hyvinvointialue järjestää palvelun muulla tavoin, eli keskitetyn kuljetuspalvelun kautta. Siirtyminen palvelusetelistä keskitettyyn kuljetuspalveluun ei edellytä uutta palvelutarpeen arviointiprosessia, ellei samalla haeta muutosta itse myönnettyjen matkojen määrään tai laatuun.

Vammaispalvelulain 29 §:n mukaisesti kuljetuspalvelusta perittävä omavastuu ei saa muodostua asiakkaalle kohtuuttomaksi. Palvelusetelijärjestelmässä hyvinvointialue määrittelee palvelusetelin arvon (2,30 €/km) siten, että se vastaa alueen keskimääräistä kustannustasoa. Palvelusetelimallissa omavastuu laskutetaan ja määritellään kuten keskitetyssä kuljetuspalvelussa asiakkaan osalta, eli hyvinvointialue laskuttaa asiakkaan omavastuun per kuljetus jälkikäteen. Mikäli asiakas käyttää palvelusetelipalveluntuottajan palveluja, ei muilta mukana matkustavilta peritä erillistä omavastuuta. Omavastuu on kiinteä hyvinvointialueen järjestämissä kuljetuksissa, eikä edellytä siten taksamittarin käyttöä.

Aluehallituksen päätöksenteossa on noudatettu hallintolain 31 §:n ja 45 §:n vaatimuksia. Aluehallitus päättää palvelujen strategisista järjestämistavoista ja yleisistä ehdoista. Päätöksen valmistelussa on hyödynnetty laajaa toteutuneeseen kuljetusdataan ja pilottihankkeeseen perustuvaa selvitystä. Yksityiskohtaiset soveltamis- ja toimintaohjeet sekä palveluntuottajien sääntökirjaehdot täydentävät päätöskokonaisuutta, mikä on vakiintunut ja laillinen tapa hallintoasioiden käsittelyssä.

Toimivalta

Hyvinvointialuelain 139 §:n mukaan oikaisuvaatimus tehdään aluehallituksen ja lautakunnan sekä niiden jaoston alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Liitteet

Oheismateriaali

- Hyvinvointialueen jäsenen oikaisuvaatimus koskien aluehallituksen 15.6.2026 § 125 päätöstä liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin käyttöönotosta EI JULKINEN
- Aluehallituksen 15.6.2026 § 125 päätös liikkumisen tuen matkabudjetin palvelusetelin käyttöönottamisesta

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Asianosainen, palvelualuejohtaja, palvelulinjajohtaja, logistiikkapalvelujen päällikkö

Päätöshistoria